

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisor térfogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Közös konyha.

Ösodálatos jelensége a mai századnak, hogy minden téren a szövetkezés, a társulás eszméjének csirája kelt ki és rohamosan, szemmel láthatólag terjeszti gyökereit, a mely a legerősebb néprétegeket is keresztül úti. Hogy hol keressük ennek okát? — valószínűleg eltaláljuk, ha azt állítjuk, hogy a művelődés és haladással együtt az igények aránytalanul emelkedtek. Tudvalévő pedig, hogy hol az igények emelkednek, ott az egyének több anyagi javakra és jövedelemre van szüksége. hogy igényeit ezzel kitudja elégtelni. Ennek folyománya az, hogy mindenki többet kíván ma, mint a menyt elbir és ezért lépett előtérbe a szövetkezés és társulás, hogy ezzel, mint erősebb eszközzel is többet legyen képes onnan előnyére kizsákmányolni, honnan különben rendes körülmények között nem volna szabad a közepes mértéknél többet kívánni.

Számos példát lehetne eme elmélet, sőt már való tény bizonyítására felhozni, de azzal nem foglalkozhatunk és nincsen is arra szükség, mert mindenki nézzen szíjjel a nagy bábeli zavarban, a gyors, lázas nagy eszeveszett céltalan kapkodásban, mindenki megfogja találni a láncszót, az okozati összefüggést állításaink és a tények valódiságában.

Az embernek élni kell és első sorban ehez gyomrát kell kielégítenie, de ha két keze munkájával, vagy agyával nem képes annyit keresni: mennyi megélhetéséhez szükséges, akkor már tul kell terjeszkedni rendes jövedelmén és más bevételi forrást kell keresnie, melyből szükségleteit, igényeit kielégíthesse. Ez az állapot vagy helyzet már nem normális s itten billen meg az életmód mérlege.

Mások ellenben többet kívánnak, mint a mennyit munkájuk után érdemelnek és a mennyi az élet fentartásához föltétlenül szükséges. Itt nyilatkozik a kapzsiság és az indokolatlan, hirtelen való megvagyonosodás utáni vágy és hártart nem ismerő törekvés.

Ez a mai kor tükörvilága, melybe ha beletekintünk és tiszta úvegen nézünk, kétségtelen sok esetben az elundorodás és a bizonytalan jövő rémképe áll elénk.

Ez ideig az embereknek csak költséges passziói voltak azok, mely az élet rendes mérlegét megbolygatták. Ma már egy másik: az éhség is kezd nyilatkozni, mely a legveszedelmesebb és a miről nem lehet lemondani. Sajnálatos jelenségek ezek, de nem segíthetünk rajta másképp, mint hogy belé kell illeszkednünk a nagy mozgalomba és haladni az árral, mely hömpölyög és mindent elborít.

Nagybecskerek volt az első a délvidéken — e tejjel-mezzel folyó országban, — hol a gyomrok megkordultak; mert mészáros, kereskedő, molnár, zöldség-árus, csirkés kofa, szakácsné stb. mind szövetkeztek és éheztetni kezdték azokat, kik havidíjban élnek egyik óról a másikra. A szükség hatása alatt tehát még a nyár folyamán létesítették az első közös konyhát. Rövid idő alatt követte Temesvár, hol ma már 161 család él a közös konyháról havi 70 koronáért és több tagu előkelő családok áldják ez intézmény előnyét. Magok főznek és sütnek mindent a saját alkalmazottjaik által és a második hónapban már nyereségről is beszélnek. — Álljunk meg itt egyelőre és ne menjünk tovább.

Temesvár már sokkal egészségesebb alapon létesítette a közös konyhát, mint az uttörő Nagy-

becskerek. Czimük ez: „*Temesvári első közös konyha önszervező korlátolt felelősségű szövetkezet.*” Mint törvényszékieleg bejegyzett cég alakult meg, rendes alap- és kezelési szabályokkal, mely szövetkezetnek tagjai egyuttal részvényesek is. A konyha élen tulajdonképen a választmány áll, a kezelést pedig a gondnok és egy vezető nő látja el megfelelő konyhai személyzettel. A megállapított 70 koronát, melyet idővel le is lehet 60, vagy 50 koronára, a viszonyokhoz képest szállítani minden hó 1—3-ik napjai között takarékpénztárba fizetik be, honnan a gondnok a titkár ellenjegyzése mellett csak annyi pénzt vesz ki, mint a mennyi épen szükséges. Nagyon helyesen, a közös konyha piacra sohasem megy, nehogy az árakat felemelje. Mindent nagyban vásárol és mindent helybe hoznak neki. Nem alkudik senkivel, de sőt az árakat, a méltányos, tisztességes árakat maga szabja meg és közvetlenül nagyban, szerződés útján szerez be mindent. Ezzel elérték azt a célt, hogy a piacot, — melynek teljesen ki voltak szolgáltatva — rövid másfél hó alatt a tisztességes árakra szorították le. Nem rimáncodik ma már a temesvári urasszony a cselédszerzőnőnek, de egyszerűen fogad egy bejárónót, ki minden ebédjét és vacsoráját elhozza a családnak és a seprési szobamunkákat leánykájával maga is elvégzi. De hát ez is az igazság. Ha a férj egész napon ottan görnyed az íróasztal mellett vagy az iskolában tanít, vagy pedig más többféle hivatalokban végzi nehéz munkáját, akkor ő nagysága lássa el a különben a főzésnél könnyebb házi teendőket. Leánykája azonban nem marad el a főzés tudományában, mert bejárának a közös konyhába tandíjmentesen tanulni, mely egyuttal főzőiskola is.

TÁRCZA.

Ősz elején . . .

Jön, eljön újra, nem soká,
Kit lelkem esdve várt;
Lágy hervadás öleli át
A messze bús határt.

Jön, eljön újra, nem soká
Kit lelkem esdve kért.
Mihez ah annyit — annyiszor
Epedve, vágyva tért.

Óhajta tar mezőit, az
Erdőt ha csendesesen
Hullatja, ontja levelét,
Hervad, sárgul, pihen.

El; — s hol ma még fény, élet int,
Vidám derű, mosoly:
Mégáppad a föld, — fényt, derűt
Veszítve haldokol.

S honnan csapongó, hő, meleg
Dal szállt fel ég felé
Egykor, bús szél zokog, sirat
Búbánattal tele.

Siratja, romba mit maga
Döntött, a ligetet.
Ingva ringó harasztal el —
Mit maga temetett.

Jön, eljön az ősz nem soká,
Virág, lomb el, — lebuill.
Tetőre, rónaságra lágy —
Szelid álom borul.

Tetőre, rónaságra mit
Tündérek úja szótt —
Be hímes pásttal, hervadás
Borít gyász szemfedőt.

Jer, jer borongó nyájas ősz!
Levél, lomb hullj le, hullj!
Halottakat eltakaró
Lágy szemfedő borulj!

Bár fáj az elmulás, a gyász,
Bánatot hoz, fakaszt,
De titka uj gyönyört takar,
Uj, aranyos tavaszt.

Borsody Béla.

A Mátrában.

Tőlünk délre, már az Alföld határán, mintegy bástya gyanánt emelkedik a Cserhát és a Bükk közé beékelve a palócok igazi hazája, a Mátra hegyláncza, a melyet ha az Alföld szívéből megpillant a magyar ember, úgy tanítja a fiát: tudod, fiam, mi a hegy? alacsony felhő, mint amott a Mátra a távolban! Gyermekkori emlékek ujulnak meg lelkemben a Mátra név hallatára, hiszen magam is mint alföldi gyerek szent áhitattal néztem egykor nagytávolságból azt az alacsony felhőt, a mit Mátrának nevezünk és sóhajta gondoltam rá: mikor jutok el oda? Nem sejtettem akkor, hogy valaha, sok idő múlva észak felől fogok a Mátrába kirándulni, mint olyan ember, a ki az északi magas hegyek jó részét bejárta.

A Mátrát a magyar középhegység vonulatához számítják a Bükkkel és a Cserháttal együtt, sőt a dunántúli P. Lis Gerece, Vértes és Bakony is ebbe a középhegység vonulatba számítható. Nem olyan megrendítőleg imponzások ezek a középhegységek, mint az északi hegyóriások, de a ki járt bennük, elmondhatja, hogy igazán bájos vidékek találhatók hegyes-völgyes tájaikon, a melyeket az Isten is jókedvében teremtett.

A Mátra hegyláncza különben a harmadkori vulkáni kitöréseknek köszönheti létét, akkor, mint izzó tífzes láva toluhatott föl abból a mélységből, a hol a költő sejtelve „a leviathánnak hallja csapkodását.” A Mátra magva igen kemény kő, amely imitt amott a vízmosásokban kiüti fejét, különben trachit végre ismeri a geológus. Ez a kő, a melyből más hegységekben kitünő malomköveket faragnak.

A Mátra csak középhegység, csak 1012 méterre emeli a fejét a Kékes csúcsban, de nem olyan könnyű megközelíteni, mint más ormokat. Mig a mi majdnem 1000 méteres Szineczünket egy vagy másfél óra alatt megmászhatjuk, addig a Mátra ugy szétterül, hogy háromszor annyi időbe kerül a megmászása. Gondot ad az is, hogy hol kezdjük? mert oldalágaiban festői szép helyek, regényes várromok láthatók, de az egészet bejárni sok napot kíván áldozatul.

Mi most a legmagasabb részek megtekintését tűztük ki feladatunknak, mert csak 2 nap állott rendelkezésünkre. A legmagasabb részek legkönnyebben Gyöngyös felől közelíthetők meg, de tőlünk legközelebb Parád felől járhatók és itt egyéb tanulságos láttnivaló is kínálkozik.

A vasuti menetrend szerint sok idő kell hozzá és sok átszállásba kerül, míg az ember Parádra eljuthat. Az átszállástól megkímélt a vasuti üzletvezetőség szives előzékenysége, külön kapcsolandó vasuti kocsiat bocsátván használatunkra, a mely szivességgel lehetővé tette volna az éjjeli uton az alvást, ha a diák olyan anyagból volna gyurva, hogy első éjjel aludni tudna. De a legtöbb kötelességének ismeri összes dohány és szeszes ital készletének — a mit 2—3 napra hozott — az első éjjel nyakára hágni s így azután csapongó vigság, örökös mozgolódás, tréfálkozás tölti be a kocsi belsejét, a mit, még a vigabb résznek egy szakaszba utalása sem segíti nem hagyják azok aludni még a mákonyrészig kínai kullit sem, hacsak mindegyiknek külön rendőr nem áll a háta mögött.

No de reggel 5 óra előtt berobog a vonat Parád állomásra, a melyet nem azért hívnak Parádnak, mert Parádtól vagy 6 kilométernyire Reesk mellett létezik, hanem azért, mert Parád igen híres nevezetes fürdőhely közelében fekszik, de egy óránál több időbe kerül, míg a községbe érünk.

Utközben jobbra látjuk a Tarna vizén tul a reeski rézkohót. Valamikor sok rezet bányásztak itt: 1849-ben több tonna sulyu természetet találtak egy emberfej nagyságu ezüstdarabbal, de most már kis darabot is keveset és ritkán, kifogyóban van a bánya érczere.

A fürdőn átvonulva szép villák sorozata tűnik elénk, valamint a Károlyi grófok kastélyai. Eket nem látszott sehol, csak a hol a fürdő postája nyert elhelyezést.

Jó egy órai ut után végre Parád községbe érke-zünk. A legelső ház, a mi szemünkbe ötlük, a posta. A község főutcájára meglehetősen hosszú, felső végén áll a templom s mellette az iskola. Van egy emeletes épülete is, abban van a szövetkezeti bolt. Vele szemben a szövetkezeti mészárszék és italmérés. Ezen az utóbbi helyen olyan tisztességes reggeli kávét kaptunk olcsó pénzen, a milyent városi kávéházban nem igen kaphatunk.

A Mátra egyetlen ügyvivő alelnöke: Szeky István gyöngyösi tanár ellátott bennünket a mátrai kiránduláshoz szükséges tanácsokkal s így Parádon vásároltuk meg az ebédhez valót, még a kenyeret is beleértve s ugy

Öröm nézni a sok szép urleányt, kik a tűzhely és gyurótábla mellett forgolódnak és kipi rult arcczal sietnek ebédre haza és dicsérik a „damencapriczot“, melyhez ők verték a habot és kenték reá a jó barackz-íz.

Páratlan tisztaság és fegyelem, rend uralkodik a közös konyhában, mely teher egyedül a gondnoknak és vezetőnek fekszik, kik beleszólást nem tünnek, — csak a kötelességszerű ellenőrzést. Az ottan nyert információ alapján az első 14 nap nehezen ment, és voltak kifogások, ma már zajtalanul folyik a nagy munka mindenki megelégedésére.

Csak röviden terjeszkedhettünk ki e minden tekintetben nagyon bevált intézményre, de a siker érdekében köztudomásra kívánjuk hozni: hogy naponta 20—30 egyén látogatja és tanulmányozza idegenből és a legnagyobb elismeréssel távoznak onnan.

Városunk, hol szintén széles körben vettett fel ez eszme, tegnap délután 5 órakor tartott népes értekezletet ez ügyben és úgy halljuk, ki is adta az aláírási ivatek, mert legkevesebb 50 tagnak kell részvényeket jegyezni, hogy a konyha megalakulhasson.

Mi üdvözljük e nemes szövetkezési intézményt és különösen azokra nézve, — kik havi díjból élnek, — nagyon üdvösnék tartjuk, mert a hó első napjaiban lefizeti mindenki 70 koronáját, azután 1 hónapig nincsen gondja a háztartásra, vagy legalább igen csekély.

Sok sikert kívánunk hölgyeinknek.

A szuhavölgyi vasut kérdésében válasz Osgyán—Fazekaszsalussány községek képviselőtestületeinek és Gál Vilmos körjegyző urnak.

Czimünkre küldött közleményükre, illetve helyreigazítást kívánó b. soraira válaszuk a következő: Lapunk folyó évi október hó 6-án megjelent 40 ik számában a valódi tényállásnak megfelelőleg leközlött azon szigorú kritikát, melyet a vármegye közönsége folyó hó 3-án tartott rendkívüli bizottsági közgyűlésében gyakorolt és melynek a vármegyei Hivatalos Lap folyó hó 15-én megjelent 44-ik számában közzé tett határozatában nyíltan is kifejezést adott — Osgyán—Fazekaszsalussány községek képviselőtestületeinek határozatai és Gál Vilmos körjegyző urnak a szóban levő vasut építése kérdésében elfoglalt álláspontja és magatartása felett.

Lapunk kifejezetten vármegyei közlöny lévén és 28 év óta a közügyet és közérdeket szolgálván, ez kötelességünkben is állott.

Ezek után és ily körülmények között kívánságunknak tehát eleget nem tehetünk, illetve közleményüknek helyt nem adhatunk, mert hivatalos fórum által megállapított tény felett polémiának lapunk színhelye nem lehet, másrészt pedig a vármegye érdekében hozott határozattal ugy a közügy érdekében, valamint lapunk iránynál fogva is ellenkező állást nem foglalhatunk.

Közleményünk is egy hivatalos eljárás alatt lévő, a törvényhatósági bizottsági közgyűlésben felmerült és letárgyalt ténny regisztrált; — így folytatása sem lehet más, mint a hivatalos ut.

Gál Vilmos körjegyző urnak pedig helyreigazítást kívánó szavaira válaszuk az, hogy kívánságához képest

vittük magunkkal, mert fenn van ugyan turista ház, de ennivaló nincs, kivált 40 tagú társaságok számára.

Igy ellátva nekiindultunk a szakadékos sárga agyagos hegyoldal ösvényeinek. Az októberi napsgár kipótlándó a nyár elmulasztott melegét, valóságos pazar özőnnel árasztotta ránk a fényt és a hőt, úgyhogy a gallérok gubák, köpenyek csakhamar a vállról karra, meg bot végre kerültek és arczunk verejtéke kövér esőpöcökben termékenyíté a föld porát.

S mintha a bibliai őstörténetek mind be akarnának utunk során teljesedni, csakhamar előtűnt a kigyó. De nem holmi síkló vagy rézkigyó, hanem egy valóságos mérges kigyó: vipera. Ne tessék megjegjéni, nem volt nagyon veszedelmes és nem tett semmi kárt bennünk! A fiatalság átlépett rajta s az én firkésző szemeim vetették észre, a mint a napfényen rétesbe esavarodva hevert, fejét föltartva, ugrásra készen. Míg a vipera farkára támaszkodva ugrik és villámgyorsan támad. Az ifjuságot egy két lépés távolságra állítottam s azon voltunk, hogy minél épebb állapotban zsákmányul ejtsük a ritka vadat, a milyent sem a Tátrában, sem a budai hegyek közt nem sikerült elevenen látnom; mikor a hevesvérű ifjuság vastag bottal olyanokat vágott a kigyóra, hogy feje és teste jó része fölismerhetetlen tömeggé lapult szét. Kár, mert a legkisebb viperafaj: a rákosi vipera érdekes fajta lehetett, a mely középhegységeinkben is előfordul s az emberre nem halálveszélyes. Hogy ez a fajta lehetett, kicsinységéből és abból következtetem, mert nappal látszott vadászni, nem volt elbujva, hanem nyílt uton figyelt. Mivel összevorne biztos meghatározása nem lehetséges, nem állhatok jót érte, hogy nem volt-e esetleg fiatal kurta kigyó?

Utunk folyvást fölfelé kanyargott: egyszer a grófi vadaskert kerítése mellé is jutottunk. Ez a nagy vadaskert a fürdőnél kezdődik s a Mátra csúcsán végződik.

A magasabb régiókban fűdő kristálytisza források kínálják vizet az eltárgyalt vándort s pihenőit is szolgálják. Ifjuságunk egyik fele igen rosz turistának bizonyult, mert minden 5—10 perczen pihenőt kért. Így azután jó 3 órába került, mire az utkaparó házhoz értünk, a melyben a turista szoba is van.

A gyöngyösi Mátra-egylet dicséretére legyen mondva, innen már jól gondozott turista utak vezetnek s a jelező táblák és fák oldalain látható színes festések ugy utbaigazítanak, mint a Magas Tátra jártabb helyein.

Itt főztünk, süttünk ebédünket a szabadban lo-

utánna jártunk ügyének és a vármegyei községi és körjegyzői egyesület t. elnökétől, jegyzőjétől és egy pár tagjától azt a felvilágosítást nyertük, hogy közleményünk tartalma teljesen megfelelt a valódi tényállásnak. Sőt annak idején az ügynek bírósági eljárás is volt a folyamánya, azouban kölcsönös kimagyarázások és visszavonások folytán az ügy békésen lett elintézve.

Rimaszombat, 1907. október hó 19-én.

Komáromy István, felelős szerkesztő.

Értesítés.

A rimaszombati iparostanoncz-iskolai felügyelő bizottság az iparossegédek továbbképző tanfolyamát a folyó tanévben is szervezni fogja.

A tanfolyam célja: az ipari fogalmazás és számvetés, továbbá a szabadkézi és mértani rajz gyakorlása, de különösen a szakrajzolás alapjának megvetése.

A tanfolyam tandíjmentes, azonban író- és rajzszerkezt és a felszerelés használataért a tanulók négy koronát fizetnek fejenként egy tanévre.

A beiratások folyó évi október hó 27-én délelőtt 9—10 ig, délután 2—3 óráig ejtetnek meg a helybeli állami elemi leányiskola ezen célra megjelölt helyiségében (utbaigazítást az iskolaszolgálya nyújt), a tanítás ugyanott folyó évi november hó 3-án veszi kezdetét s tart 1908. évi április hó utolsó vasárnapjáig, vasárnaponként délelőtt 9—11 ig, délután 2—4 óráig.

A tanítás eredményéből az iparostanoncz-iskola évzáró vizsgáján kiállítását fogunk rendezni.

Midőn a fentieket ez uton is közlésteszem: minden tanulni vágyó iparos ifjút fölhívok ezen tanfolyam látogatására.

Rimaszombat, 1907. évi október hó 20-án.

Csikora István, az iparossegédek továbbképző tanfolyamának vezetője.

Hirek és vegyesek.

A rosznyói megyés püspök: Sipeki Balás Lajos folyó hó 15-én kedden sipeki birtokára utazott, Losonczon megzakította utját, s néhány órát dr. Valihora János apátplébánosnál kellemesen töltött. A püspök délelben tovább folytatta utját.

Személyi hírek. Balássovits Ármin m. kir. pénzügyőri felügyelő e hó folyamán vármegyénkben és városunkban időzött. Ittléte alkalmával megvizsgálta a felügyelete alá tartozó összes megyei iparvállalatokat, továbbá az összes pénzügyőri szakaszokat, végül a helybeli fő- és pénzügyi bizottságot. Mindent rendben talált és teljes megalégedését fejezte ki Jósó fő- és Kontrátovics m. kir. biztosok előtt.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara elnöke: Radványi István kir. tan. és titkára: dr. Sugár Ignác folyó hó 13-án, vasárnap délelőtt városunkba érkeztek s az elnök régi óhajta s teljessé ez alkalommal, amennyiben módjában állott személyes érintkezésbe lépni a helybeli ipartestület vezetőségével. Az elnök és titkár e napon délelőtt a tisztelet adóját is lerótták, látogatást tettek vármegyénk alispánjánál, városunk polgármesterénél, az iparkamara kútagyjainál stb. Délelőtt az általános ipartestület a városháza tanácstermében ülést tartott, melyen Varga Lajos elnök szívélyes, meleg szavakkal üdvözölte a kamara vezetőit, kik az iparügyek és az iparosok sorsa iránt mindig élénk érdeklődéssel viselkednek. Az illusztris vendégek megköszönték a testület és az elnök figyelmét, aztán az új ipartörvény felett folytatott élénk eszmecserét. Gyűlés után a vendégek tiszteletére bankett volt, melyen lelkesen ünnepelték a kamara érdemes elnökét és jeles titkárát, kik a legkellemesebb benyomásokkal távoztak városukból.

bogó tüzek mellett, illetőleg azok paraszai fölött, mert máglyának is elég volt az a tűz, a mit raktunk. Fa van itt bőven, pompás bükkerdő a Mátra teteje, míg alantabb a tölgy és nyír honol.

Jól goudozott turista ut vezet a Kékes ormára föl, utközben bővizű forrás vizét fogják fel favályukba, mert elég nagy itt a forgalom, egyre-másra jöttek lovakat itatni. A turista utnak így októberben csak egy baja van, de arról a Mátra-egylet nem tehet: az, hogy a sok száraz falevél sikamlóssá teszi az utat úgy, hogy néhol alig lehet megállani. Fölfelé mohos sziklák állanak ki a földből s egy vadasztanya köből építve hirdeti a Nimródok gyakori szereplését a tájon.

A bükkerdő mindig vastagabb és magosabb szálfákból kezd állani s azoknak árnyában páfrányok kezdenek mutatkozni, kivált az erdei pajzsika, meg az ölyvharaszt. Végre jó órai ut után elérjük az ormot, a melyen észak felé szabadabb a kilátás, a hol a grófi vadaskert drótkerítése látható, de hogy mindenfelé lehessen látni, a Mátra-egylet fából 20 méter magas fatornyot épített, annak a tetejéből azután keresztül látunk a bükk-óriások koronáján is.

Pompás panorama tárul fel előttünk a Mátra tórony tetejéről. Délre ott van a hegy lábánál Gyöngyös városa, tul rajta belátunk az Alföld szívébe, ugy délkeletre és délnyugatra is s a szántóföldek, mint óriási sakk-tábla kockái mutatkoznak a madártávlatból, tul rajtuk délkeletre fák közül a Tisza kanyargó halvány ezüstje tóhérlék a távolból, délnyugatra dombok s hegyek közül egy elmosódó sáv a Duna vonalát mutatja. Ott emelkedik a Vác melletti Naszály, meg a visegrádi hegy, ott a budai hegyek. Budapest is jobban látszanék talán, ha a leszálló napfény nem vonná ködbe sugáiraival a nyugati tájakat.

Kelet felé ki tudjuk venni Eger vidékét, de legszébb a kilátás észak és északkelet felé. Ott van előttünk Parád a szomszédos községekkel, ott a Tarna völgye föl egészen Gömörig, ott a Salgó vidéke s tul ezeken kőfátyolszerű elmosódott körvonalakban hegyóriások tűnnek elő: a Magas Tátra csúcsai, de ezek már majdnem a sejtelenyszerűség határán.

Im azonban nyugovóra hanyatlak a báránnyelűekkel bujdosít játszó nap korongja s arra int, hogy igyekezzünk ha vacsora és éjjeli szállás kell Levonulunk hát a hegyről s azután: a jó Félix bácsi minden marasztása daczára Parád felé vonul a csapat. Az uton az a

Szerkesztő változás. A régi jóhírű és tartalmas „Rozsnyói Híradó“ folyó hó 2-ik napjával gazdát és szerkesztőt cserélt. Dr. Maurer Arthur járási és tb. megyei főorvos, a jeles tollu régebbi szerkesztő és alapító tulajdonos, a lap tulajdonjogát ez időponttal egy tulajdonos társaságra ruházta által E változásnál csak a leg-nemes melegebb szavakkal emlékeztünk meg dr. Maurer Arthurról, ki ezelőtt huszonkilenc esztendővel alapította a lapot és azt pár év hiján ezen idő alatt páratlan szakértelmelemmel és nagy fáradsággal szerkesztette is. A meny-nyire fáj nekünk is dr. Maurer bucsuzása, annyira öntünre azon, hogy e lapot egy tekintélyes gárda vette ismét birtokába, mely gárda ép oly garanciát nyújt a jövőre, mint a mily mértékben a multban meg volt az. Midőn örömmel közöljük az új tulajdonos társaság követező névsorát: — Feymann László, dr. Kathona László, dr. Markó Sándor, dr. Maurer Arthur, illetve képviselőiben fia Maurer Ozkár, Vályi Nagy Pál, Pósch Gyula, dr. Pósch Dezső, Réz László, Sulyovszky István, Szántó József, Terray Gyula és Tichy Mihály — egyidejűleg melegen üdvözljük az új tulajdonos társaság vezetőjét és jeles tollu vezérüket: Dr. Hazslinszky Rezső felöl szerkesztő személyében, kire nehéz feladat vár, de bizton reméljük, hogy a közönség várakozásának teljes mértékben meg fog felelni és bennünk jó collegát fog találni a hírlapírás rögös mezején.

Távorsó orvos. A klenóciának nagy fáradság után sikerült a mult évben dr. Novacek József orvost megnyerni arra, hogy a nagyközségben letelepedjék s ott magánygyakorlatot folytasson. Most a nevezett orvos a községből Zolyomba költözik s így megint nem lesz egy darabig Klenócnak külön orvosa.

Jegyzői gyűlés. A vármegyei közönségi és körjegyzők folyó hó 18-án idb. Fölföldy Ottmár elnökléte alatt a vármegyei népes közgyűlést tartottak. Annak eredményéről jövő számunkban fogunk bővebben referálni.

Kórházi bizottsági ülés. A vármegyei kórház felügyeletével megbízott kórházi bizottság Bornemiszta László alispán elnökléte alatt folyó hó 18-án ülést tartott. Jelen voltak: Czinke István, dr. Meskó Miklós vm. t. főorvos és dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató. Előadó: Komáromy István aljegyző, tb. főszolgabíró. Főtárgya volt az ülésnek a bekövetkezett drágasági viszonyok folytán az élelmezési, illetve tápdíjak, valamint az osztályorvosok, gondnok és ellenőr javadalmezésének, végül az osztályorvosok által vagyonos magánbetegeken végrehajtott műtétek után szedhető méltányos díjak megállapítása. Az összes erre vonatkozó határozatok a m. kir. belügyminiszteriumhoz terjesztettek fel. — Végül a kórház számadásainak megvizsgálásáról Dapsy József számvizsgáló elnök által beadott jelentése, mely szerint a számadások teljes rendben találtak.

A vármegyei községi és körjegyzői nyugdíjkezelő választmány Bornemiszta László alispán elnökléte alatt folyó hó 17-én a vármegyei székhez kisebbik tanácstermében ülést tartott. Jelen voltak: Molnár József ügyvéd, idb. Fölföldy Ottmár az egyesület elnöke, Weiser Károly, Molnár Gusztáv, Purjesz Ignác és Lovcsányi Béla községi jegyzők. Előadó volt: Komáromy István várm. aljegyző, tb. főszolgabíró. A kezelő választmány részint elért kor, részint pedig munkaképesség folytán Molnár Gusztáv rimabányai és Lengyel Ábrahám bátkai körjegyzőket, továbbá Krick Gyula klenóci aljegyzőt nyugdíjazta.

Szerencsétlen lóvadás. Szijgyártó István majsapustai juhász fia csaknem végzetes baleset áldozata lett f. hó 15-én. A guszonai pusztáról lagziból ment hazafelé a majsai pusztára reggeli 4 óra tájban s töltött pisztolyát kezében tartotta. Menetközben elesett a fiú, s a pisztoly esés közben elsült, jobb karját a löveg átfúrta. A súlyosan sértült gondatlan fiút a kórházba szállították.

szerencse ért bennünket, hogy az első negyedbe lépő hold halvány fénye világította meg a szakadékos erdei utat, a melyben egy kissé el is tévedtünk. De végre kutyaugatás jelezte az emberi lakás köztülettét és így Parádon sikerült vacsorához és az iskolában szálláshoz jutnunk.

Vacsora után még kellett néznünk az üveg-hutát, mert másnap vasárnap lévén, nem dolgoztak. De oda már a parádi szekerek vitték a fáradt társaság nagyobb részét, a kisebb azalatt Morpheus álomhozó karjaira hajtva bányadt fejét. Nem bántuk meg a késedelmet, mert akkora forma hutát, mint az ujtalvölgyi, teljes működésben láthatunk. Fújnak itt parádi vizes palaczkokat, gyógyszeres üvegeket, üveglopókat gyorsan és nagy ügyességgel, a segítséget 6—8 éves gyermekek szolgáltatták s e kisdetek egész éjjel is ott dolgoznak apjuk mellett, néha kitéve az összeégetésnek. Ez nem tetszett a dologban s arra a határozatra jutottam, hogy ha nagy úr vagy állam volnék, nem engedném a gyöngye kis gyermekeket éjjeli munkával így eleségtátni, pedig ez másutt is így megy sok helyen s ennek a magyar neve: embertelenség.

Innen is hazajutottunk szíves házigazdánkhoz: a parádi kántortanító lakásába. Itt már egynehány fokkal jobban telt el a pihenés, mint az előző éjjel, de annyi fáradság után kellett is pihenni, hiszen vagy 50 kilométert gyalogoltunk.

Vasárnap reggel megnéztük a parádi templomot s együtt láttuk a palóc népet érdekes viseletében ünneplő díszben fölvonulni. Azután mi vonultunk a fürdő s az állomás felé. Utközben meg a grófi istállókat tekintettük meg, a hol márványfalak közt tiszta termekben tanázzik a sok szép telivér s a diszhintók egész csapatja hirdeti a birtokos jólétét.

Ezért aztán lekéztük a recki kobót, mert a kegyetlen vasuti menetrend 11 óra 27 perczre tüzte ki annak a vonatnak indulását, a melynek Rimaszombattal legjobb csatlakozása van. Recsk és Derecske közt láthatuk a Kanászvár romjait, a mely Sirok várával együtt Eger előrtornya lehetett valaha a török világban.

Azután hozott a prűszköli vasparipa a Tarna völgyén a Mátra alatt s onnan tovább Salgó, Füle, Ajnácskő, Várgede romjai mellett, régi dicsőség elmúlását hirdette s mindig magujuló természet ölen.

Horváth Zoltán.

A rimaszombati kerületi munkásbiztosító-pénztár ilyen minőségében első közgyűlését ma, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a városházán *Rábely Miklós* elnöklésével. E közgyűlésen fognak delegátumot a pénztár képviselői a Budapesten megtartandó alakuló gyűlésre.

Hátszentelés. A rozsnói kath. legényegylet f. hó 13-án (vasárnap) tartotta házfelszentelési ünnepélyét, melynek fényét emelte az, hogy az ünnepi remek szép beszédet sipeki *Balás Lajos*, a rozsnói egyházmegye fennkölt szellemű püspöke mondotta, ki az abafalai templom szentelésén sem jelenhetett meg azért, mert már régebben ígéretet tett arra nézve, hogy a legényegylet hátszentelési ünnepélyén részt vesz. A lelkes, szép ünnepélyen, melyen a rimaszombati, jászói és dernői egyletek is képviselve voltak, résztvett Rozsnyó város közönségének színe-java. A szentmise után az egylet helyiségeibe tért a közönség s a püspök felszentelte a termeket. Szép ünnepi beszéde után *Wahlner Géza* tanár ünnepi óráját adta elő *Morgent László*, majd az egylet ügyvezető elnöke: *Lóska Béla* főgimnáziumi tanár, lapszerkesztő mondott nagy figyelemmel fogadott záróbeszédet. Az ünnepély után tisztelgések voltak *Pauchly Rezsóné* házvédőnőnél, továbbá a püspöknél, *Podhracsky István* cz. püspöknél s délelőtt bankett volt, melyen egymást érték a lelkes tisztelet.

Füles-labdaverseny. Mult szombaton délelőtt élénk érdeklődés mellett folyt le Miskolcra a házias jellegű füles-labda verseny, melyet a miskolci és rimaszombati diákok rendeztek. A rimaszombatiak tízes csapatát *Sz. Benedek Gyula* tornatanár vezette, a miskolci ref. főgimnázium csapatának *Rásó Ferenc* tornatanár volt a vezetője. A versenybírói tisztelet *Simon Gábor* tanár, tornafelügyelő töltötte be. A nézőközönséget a tanári kar, a tanuló ifjúság s nagyjára ezek hozzátartozói képezték. A versenyző csapatok kétszer mérköztek össze s a verseny a miskolci diákok vereségével végződött.

Meglepő beíratási eredményt konstatalhatunk a *Dobsinai m. kir. állami polgári leányiskolában* (124 tanuló) és a föléje csatolt *női ruhavarró ipariskolában* (női kézimunka tanfolyamban) (24 tanuló) A beírt 148 tanuló között 90 vidéki van. Ezeknek nagyobb része a magyar alföld távoli vidékeiről jutott Dobsinára, hol az internátusszerűen berendezett kószadók helyeken könnyű szerrel tanulják meg a német nyelvet. Másrészt mindinkább elterjed a híre annak, hogy beteges, vézna szegényvértű gyermekek Dobsina kies hegyei, fenyőerdői között gyorsan megerősödnek.

Közös konyha. Az országos kedvező fogadtatásra talált eszme: a közös konyha eszméje mindinkább szélesebb teret hódít, s már több városban életbe lép november 1-én, sőt már egyes helyeken élvezik az intézmény kitűnő előnyeit. Városunkban a mozgalom szintén mindinkább nagyobb mérvet ölt, s társadalmunk agilis tagja: *Komáromy István*, lapunk felelős szerkesztője, kit az intézmény tanulmányozásával megbízták, Temesváron tartózkodott és ott alaposan tájékozódott a közös konyhára vonatkozó minden dolog iránt. Tegnapra, folyó hó 19-ikére a takarékpénztár helyiségébe érkekezletet hívtak össze, hol szerzett tapasztalatáról lapunk szerkesztője kimerítően rferált.

Tarka-szinpád Mai társadalmi életünkre elmondhatjuk, hogy minden csendes Batyiban. Az emberek egy idő óta — örömmel legyen mondva — teljesen megszolidultak. A korcsák, a zajos idők és élet e biztos időmérő már éjfél előtt becsuknak, vagy csak azért vannak nyitva éjfél után egy óráig, hogy rendőri engedélyeknek jogát ne veszítsék. Az azonban nem kedvező jelenség, hogy a mult farsang óta — a mi bosszu idő — alig volt valami találkaja közönségünknek, hol öregjeink kibusulhatták és ifjaink pedig kitombolhatták volna magukat. Mi még kisvárosiak vagyunk. Családjainkat még arra nem tudjuk rávenni, hogy egy-két ünnepelőtti estére, vagy ünnepnap délutánra a kaszinóba, vagy egyik-másik vendéglő helyiségbe elutudnánk csalni szórakozni és zenét hallgatni. Nem mára, mint szórakozásra serkentjük mi közönségünket és csak a panaszos hangokat adjuk vissza hölgyeink ajkáról, midőn ama véleményünknek adunk kifejezést, hogy jó volna kevés költséggel a nagyvárosi szórakoztató és művelődő e fajta összejöveteleket nálunk is meghonosítani. De hát, mint látjuk ez még itt nem megy és csupán csak azért, mert előtérletek vagyunk és félünk a kritikától. Ily körülmények között jókedvű fiatalágunknak egy ötletes eszméje támadt, hogy félrizza közönségünket az ősi álomból s a közelgő unalmas telet bevezeti azzal, hogy egy nagyon sikerültnek ígérkező estély rendezését vette terbe. Az estély czime lenne „*Turka szinpád*”, és mivel már fiatalágunk részére kiesnek, illetve kevésnek bizonyult a létező egy tennispálya, még egy új tennispálya létesítésére akar táncolni és mulatni. Mi igen helyes és okos gondolatnak találjuk a felvetett tervet és részünkről mindent elkövetünk a mulatság sikere érdekében. Ugy halljuk, hogy az estély már november hó 16-án meg fog tartatni a *Három Róssa* nagytermében és az estélyre egy pár szép leányt és ügyes fiatal embert fognak felkérni szereplőül. Gyorsan tehát ezzel is, mint mindennel és ha sikerül, az új pályát a Széchenyi-kert rimaparti oldalán kell felállítani, mihez reméljük, a város is hozzá fog járulni.

A dobsina-poprádi vasútvonal kiépítési ügye élénken foglalkoztatja az illetékes köröket s a fővárosi sajtó is támogatja Dobsina város és az érdekeltség mozgalmát. A vasútépítés dolgában nagy küldöttség megy e hó végén Budapestre a kormányhoz. Azt is olvassuk, hogy Dobsinán legújabb felvetett az az eszme, hogy a város tulajdonát tevő csodaszép jégbarlang adassék az államnak hosszulejárta bérletbe, illykép sikerülne a látogatottságot s a ritka természeti csoda iránt való érdeklődést nagyobb mértékben fokozni.

Színészet a szomszédban. *Mezey Kálmán* szingizgató folyó hó 15-én kedden fejezte be Losonczon a színiéjszékát. A társulat működésével — mint halljuk — általában meg voltak elégedve, bár a losonci publikum igényei fokozottak. Az utolsó előadás a „*Vig Niebelungok*” című operett volt. E napon, 15-én bucsuzól a társulat nálunk is ismert törekvő és ügyes tagjai: *Füredi Ferike* és *Koncs Mihály* a losonci anyakönyvvezető előtt házasságra léptek.

Halálos végű korosmai mulatság. Rozsnyó mellett Sajóháza (Nadabula) f. hó 13-án szomorú vége lett a korosmai mulatozásnak. E kis községben nagyon el-fajultak az erkölcsök, s ha a legények a korcsmában mulatnak, a bíró sem mer közérzők lenni, fél tőlük, mert garázdá természetűek. Most is f. hó 13-án *Gézi István* ottani 18 éves legény disznóölő késsel felfegyverkezve ment a mulatságra a korcsmába. Itt a legények összeszólkáltak italozás közben, s a dulakodás közben *Budai Kálmán* 16 éves legény súlyosan megsérült. Tököli *Gusztáv* 25 éves sajóházi lakos azt hitte, hogy *Gézi István* őt akarta megtámadni, s ezt késéssel úgy megszurta, hogy szegény ártatlan ember halva rogyott a földre. Tököli *Gusztávot* letartóztatták, s f. hó 15-ikén a *Gézi István* hulláját *Aranyosy* rozsnói kir. albiró és dr. *Mészáros* kir. ügyész jelenlétében dr. *Zehery István* törvényszéki és dr. *Auerbach* Lajos kórházi orvos felboncolták.

Kütfúrás. A Rákóczy-uti kütfúrás halad halad, de még eddig semmi jele sincs annak, hogy ott vizet kapunk. A munkások serényen dolgoznak s már 305 méter mélységre haladtak, jó víz azonban még nincs.

Elgázolás. Mult szombaton délután a Rákóczy-utczában egy uri fogat elütötte *Steiner Simon* cukorka-árust. Az ember szerencsére csak könnyű horzsolásokat szenvedett.

A közigazgatási telefon építése már napok óta folyamatban van. Látjuk a háztetőkön az állványokat s a szép, fénylő drótokat, melyek az egész várost behálózák rövid idő alatt, bizonyos nagyvárosias külszint kölcsönözve ennek a mi kis fészünknek, mely az utóbbi időben csinosodik, építkezés tekintetében sokat halad, fejlődik, csak már a vízvezeték és csatornázás kivételével tartanak. Szívesebben fizetnénk a nagyobb pótdát, csak ne kellene az utcákon helyenként a dögletes büzt szagolni, s ne kellene minden utcában a házak előtt végiggyönyörködni a lakók elfogyasztott ebédjének menüjét.

Meglőtt kikereskedő. A tamásfalvai-uton, a „Sereg” mellett lakik *Kellner Samu* jóvalól fiatal kikereskedő. Mult szombaton délután a káposztaföld mellett jött a fiatal ember és nem tudni: véletlen gondatlanságból e vagy szándékosan: *Radócz* nevű káposztaőr revolvérből meglötte jobb karját, s a golyó csaknem keresztül halott a felkaron. — A löveget az orvosok kivették s a bíróság megindította a nyomozatot ez ügyben.

Adókövető bizottságok összeállítása. A miskolci kereskedelmi és iparkamara a következő átiratot intézte a kerületbeli kir. pénzügyigazgatóságokhoz és alispánokhoz: „A harmadosztályu kereseti adó a követő időszakra szóló követési munkálatai megindítván, van szerencsénk felkérni, hogy az adókövető bizottság tagjainak megállapításánál a kereskedelem és ipar megfelelő képviselőire különös súlyt szíveskedjék helyezni. Ismeretes, hogy az az adó nem alá eső adókövetések zömét kereskedők és iparosok alkotják és így csak természetesen kell tartanunk az osztályok azon törekvéseit, hogy az adókövető bizottságokba a kereskedelem és ipar köréből oly férfiak neveztesse ki, akik maguk is a mindennapi lét küzdelmei közepette élve, gyakorlatilag ismerik az osztályok helyzetét. E törekvések a kincstár érdekeivel nem ellentétesek, mert a kincstárnak is szüksége van oly férfiakra, akik az arányos és igazságos megadóztatás nagy célját szolgálni képesek s a kiknek az adókövetőbizottságokban való részvétele alkalmas az adókötelesekben a megnyugvás érzetét felkelteni, a minek folyamánya a megnyugvás, a kincstári hatóságok iránt való bizalom és ezek munkájának apasztása. Bizonyára hasonló szempontok vezérlik t. czimet és ép azért van szerencsénk b. figyelmét az adókövetőbizottságok összeállításánál a kereskedelem és ipar érdekeinek méltánylására terelni és kérni, hogy mindezt a kinevezendő tagok megállapításánál érvényesíteni szíveskedjék. — Miskolcz, 1907. évi október hó 11-én. — *Radvány* s. k. kir. tan. elnök. Dr. *Sugár* s. k. titkár.”

Szerencsés vadászat. A Rimamurány-Salgótarjáni vasművek Rákos és Vashegy bányatelepein egy idő óta divattá lett, hogy a bánya-felőrök szabad idejüket vadászattal töltik. Mult vasárnap is, egy ilyen társaság vadászatot rendezett a Gömör-Répi területen. A vadászatot részt vett *Tiller Gyula* kincstári felőr is, de veszélyt, mert bizonyos *Ennert*, társulati sodronypálya felügyelőtől tizenöt lépés távolságról, nyulserpével oly lövést kapott a fejébe, mitől aligha örökre el nem megy a kedve mindkét lesi vadásznak e nemes sporttól. A megsebesített *Tiller Gyula* jelenleg a miskolci kórházban van ápolás alatt. — Talán ez alkalomtól nem ártana a hatóságnak behatóbban foglalkozni ezen ügygyel, hogy a jövőben ne pusztithassák az amugy is csak elvétve található vadat, a jogosulatlan puskások.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A sajógömöri *Mátyás király* szoborra beküldött Rimaszombatból *Loysch Ödön* főgimnáziumi igazgató, mint a gimnáziumban eszközölt gyűjtés eredményét 79 koronát. Budapestről *Markó Miklós* hírlapíró 2 korona, ez összesen 81 korona A legutóbbi főösszeg volt 2455 korona 93 fillér. A mai összeggel együtt főösszeg 2536 korona 93 fillér. A rimaszombati főiskola jeles tanári karának és lelkes ifjúságának, valamint *Markó Miklós* urnak e helyen is meleg és hálás köszönetet mondok a kegyes adományokért. Sajógömör, 1907. évi október hó 14-én. Kiváló tisztelettel: *id. Bogár Lajos*, szob. biz. pénztáros.

A gömörmezei museumnak ajándékozott vagy letétbe helyezett tárgyak jegyzéke az 1907. szeptember hóban.

Rimaszombati város pallosa, bírói és polgármesteri botja, Haluskay-féle óra török jagatán, két török-síp, bírói kalpag, 6 drb. hajdu csákó, hajdu tarsoly és öv, temető kocsis kalpagja, 2 töltés táska, 19 drb. pecsét-nyomó és bélyegző, zsinórra fűzött pecsét, a rimaszombati timár és cipész czéh szabadalmi levele és alapszabályai egy nyugtával, bécsi iteze és meszely, régi rézpénzek, 18 drb. rováspálcza 1822-ből, 3 drb. régi kulcs, 5 drb. kiállítási oklevél, koponya, 6 drb. koszoru, 6 db festett czimer, két drb. rabló furkósbot (az egyik *Doveczá* 1836-ból) Rimaszombati városa letéte.

Két drb. öt frtos s f. hó 10 frtos osztrák bankjegy 1841-ből, *Hámos Zoltán*tól.

Két arany karikagyűrű, *Szarka János* hagyatéka.

Pelsőcz község 4, Putnok 4 drb. pecsét-nyomója és bélyegzője, beküldte az alispáni hivatal.

Magyarország Műemlékei két nagy kötetben, a Műemlékek országos Bizottságától.

163 drb. könyv, 148 kisebb nyomtatvány, 20 női piperetárgy a mult századból, 24 házi eszköz, 10 drb. edény, *Ferenczy István* szobrász hagyatékából 14 drb. ruhaféle, tábori szék, álló szekrény, 16 drb. pipaszerszám stb. (az augusztusi adományával együtt 1112 drb). *Jánosdeák András*étól.

Régi párnabetét himzés, *Szabó Istvánné* sz. *Tollasy Juliannától*.

Szentimrey György: *Tompa Mihályról*, a szerzőtől. *Máriás* 1763-ból, *Borsos György*től.

Egy rimaszombati régi ház fényképe, *Kerekes Dzsó*tól.

Lenkey István 1848-as honvédszázados csákója, özvegyétől.

325 kötet (nagy részét statisztikai) könyv, *Farkasfalvi Imrétől* (Budapest).

550 drb. könyv és füzet, 21 drb. őskori sirjelző kő, *Liszky Jánostól* (Rimabréz).

A kegyes adományozóknak hálás köszönetet mond a museum igazgatósága.

CSARNOK.

Krcs József életéből.

Alig két hete mulott, hogy az idegenből ideszakadt, de jó magyarrá lett *Krcs* bácsit nagy részvét mellett elhantoltuk.

Elmondhatjuk róla, hogy egy egész iskolát lehetne tanítványaiából benépesíteni, kiket több mint egy félszázadon át oktattott a lelket és izlést nemestítő zenében. — Hálás tanítványai közül is már csak egy-kettő emlegeti, a nagyközönség azonban napirendre tért az ő elhunyt felett is. Két hét mulott el azóta, hogy utolsó útjára elkísértük és emléke ezzel a rövid idővel már a mult torkában tűnt el.

Jól esik tehát hallanom, ki egykor én is tanítványa voltam, hogy a városháza előtt egy-két kortársa és barátja még megemlegeti. Ha a jó *Barna* bácsi, a város nyugalmazott kapitánya ott megjelen, s kérdezi, hogy vagy *Barna*? Könnyes szemekkel válaszol: bizony nem jól érzem magam, mert a jó „*musikant*” is itt hagyott már. *Musikant*nak hívták az elhunyt *Krcs* bácsit egész életén át, s ő ezért bár büszkének kellett volna ez elnevezésre lenni, igen haragudott, mert azt hitte, hogy mesterségét csufolják vele. Hát ebből az okból és csupa figyelemből, nehogy megneheztesse, nem akartam életében e következő igaz történetet elmondani.

1863-ban történt, midőn a hazafias érzelmi *Máday* ág. ev. püspök megjelent városunkban és az egyház templomában hazafias izű prédikációt mondott, hogy azon a város előkelőségei között *Barna Imre* esküdt, *Ján János* törvényszéki bíró, *Krcs József* zenetanár és *Stelkovich István*, mint akkor hivatalnoki egyén is jelen volt. Alig, hogy a szent beszéd megkezdődött, félre vertek a harangokat és a közönség rémülten futott széjjel. Hirtelen és történetesen tűz ütött ki *Rimatamásfalván*, ez volt tehát az oka a széjjel futásnak.

Pár napra az eset után *Richter Vitus*, a későbbi jöhírt *Erszébet*-téri kereskedő, akkor pedig csendőrmester, idézőt kézbesített e négy derék férfúnak ezzel a meghagyással: holnapután induljatok *Kassára* és 48 óra alatt jelentkeztek az ottani hadbírósnál, mert különben én foglak titeket oda kísélni. A négy vádolt nem is tudta miről van szó, de engedelmeskedni kellett a parancsoknak és *Bikky János* uram rimaszombati polgárt fel is fogadták tüstént fuvarosnak. Másnap kora hajnalban *Bikky* uram elő is állott háromlovas szekerevel és a vádoltak bucsut véve családjuktól elindultak *Kassára*. Az ut azonban már az első órában akadályokkal kezdődött, mert *Bikky* uram lógós pejkiója rettenetes módon sántított és már az akasztó-hegyen is csak úgy tudtak átjutni, hogy a kocsi négyen is tolták kifelé. *Bikky* uramat serkentették, hogy akassza le a lógóst és hagyja ide haza; de ő nem tágitott, a pejkiót folyton nógatta és azzal biztatta bitófára kiszemelt utasait, hogy a pejkió pókos és csak az ut elején szokott sántítani. *Dictum*-factum nagy keservesen csak eljutottak éjfél után *Aggtelek*re, hol a mostan is élő *Baksay Danyi* bácsihoz, a jólkü ev. ref. lelkészhez kopogtattak be. *Danyi* bácsi személyesen jött a kapuhoz, mert az aggteleki eklezia nem bírja meg a portás fizetését, de meg jó lélek ilyen időben *Aggteleken* nem is botorkál és megkérdte, kik légyenek a jövevények. A kedvező válasza rögtön kaput nyitott és örömmel ölelte barátait tüstént keblére, azaz csak harmat, mert a negyedik *Barna Imre* a sötétben bepotytyant a kapu mellett meszes gödörbe.

Szállást *Danyi* bácsi szívesen adott, de vacsorát bizony nem, mert nem volt készen, a kicsi számban levő szárnyasokat pedig már éjjeli nyugalmában nem akarta háborgatni. Ehések azért az utasok nem maradtak, mert volt a szeredásban.

Alig pár órai nyugalom után fogni parancsoltak, de uramfia, nagy örömeire *Bikky* uram azt jelentette, hogy a pejkió jobb létre szenderült.

A pejkió kihült tetemére reá adták az utolsó áldást, leverték négy patkóját, mindegyik egyet talismánul zsebre vágott és így folytatták útjukat *Kassa* felé. Két lóval már gyorsabban ment az utazás és éjjel szerencsésen meg is érkeztek *Kassára*. Másnap reggel 9 órakor érzékenyen bucsut vettek *Bikky* uramtól, hogy vagy látják valaha, vagy soha és búsan ballagtak a hadbírósg épületébe.

A kapunál egy napos vadászkatoná állította meg őket, ki aztán, midőn igazolták, hogy mi járatban vannak, sietve bocsájtotta be a fekete-sárga kapun és csukta be utánok.

Az első szobában a jelentkezésnél egy hadnagy ordított reájok mérgesen, ki azonban, midőn megtudta, hogy kik a jövevények, mindjárt barátságosabbá lett, mert magyar fiu volt a hadnagy.

Még várakozniok kellett egy fél óráig, mert *Hoffmann* hadbíró-örnag borotválkozott, s midőn császárszakállú jól rendbehozta, jött be hivatalába és intézkedett a kihallgatás iránt.

A kiballgatás, illetve az akkori nyelven az executio

azzal vette kezdetét, hogy a négy vádlottat gondosan által motozták és levették a febró rubára és belétkék egy sötét cellába. Pár perczig voltak ott nagy tanakodás és rémület között, mely idő alatt az őrnagy morgot valamit és ezután a következő sorrendben szállította, illetve vezette őket elő egy altiszt: G-richtsrath Johan Jáán, Speculant Stefan Stelkovits, Musikant Josef Krcs és végül Jurassor Emericus Barna

A kihallgatás egyenkint és titokban történt, melyről az illetők soha sem nyilatkoztak. Bizonyára sokat füllentettek, hogy szabaduljanak a börtöntől és mint önérzetes emberek, csak szégyenelték bevallani. Elég az hozzá, hogy a nagy vallatás után, midőn egy-egy kijött, a cellában maradt, mindig azt gondolta, hogy mostan tüstént a börtön következik. De szerencsére ettől megszabadultak és nemsokára a szabadban örömkönyvek között borultak egymásra. Sőt mi több, a gavallér német még Bikky uram főrésztjét is kifizette. Volt aztán dínom-dánom és Bikky uram vágtatva hajtott hazafelé.

Aggtelekre ismét betértek mert Danyi bécit is értesíteni akarták az örömhírről, meg a pejkó börtön sem akarták ott hagyni a cigányoknak. Megérkezve idehaza is nagy örömmel fogadták őket és holtiglan mindegyiken rajta maradt a német elnevezés.

Különös a sors, hogy a mily sorrendben szállította őket a német, oly sorrendben ragadta el a halál. Barna bácsi maradt utolsónak és nem csuda, ha könnyes szemekkel mondja el e históriát.

Czímborái már nem beszélnek, de neki azt kívánjuk, hogy még sokszor, igen sokszor mondja el az érdekes históriát. —y—

Lakás Cserencsényben.

Cserencsény községben, — közel a vasuti feltételes magallóhoz — egy három szobás, konyha, éléskamra, gazdasági épület egy holdas gyümölcsös és konyhakert, külön udvartól álló csinos lakás azonnal bérbeadó — Értekezhetni lehet a tulajdonos: **Kovács András tanítóval.**

Nyugdíjasok vagy falura vágyók egészséges, száraz uti lakást kaphatnak olcsó bérért. 3—*

Irodai alkalmazást

keres egy VII oszt gimnazista a délutánokra. **Czím a kiadóhivatalban.**

Uj üzlet.

A város legszebb helyén, — **Andrássy-út és Tompa-tér sarkán,** — Andrási László fényképész házában egy minden tekintetben kényelmes, kifogástalan és csinosan berendezett

fodrász- és borbély-üzletet

nyitottam és kérem a mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását.

Rimaszombat, 1907. október hó.

Kiváló tisztelettel: **Mázik Béla.**

1—*

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy kertészetemben a közelgő

mindenszentek ünnepére

mindenféle **sirkoszorúk** ugy szárított, mint élővirágból, jutányos áron, izléses kivitelben kaphatók. Ugyanitt **őszi kiültetésre** remek-szép **virágzó növények** kaphatók; ugymint: **Árvácska, Nefelejcs, Fukusz, Szegfűk, Betisz Capanula remek színekben.** Gumósak: **Jácint, Tulipán, Nárczis, stb. elsőrendű gumók.** Nagy készlet **szobai dísz-növényekből.** **Alkalmi koszorúk, csokrok** izléses kivitelben minden időben kaphatók.

Vidéki megrendelőimet kérem lehetőleg korán megbízatásukat feladni, hogy a postai szállítás késedelmet ne szenvedjen.

Nagyrabecsült pártfogást és számos rendelést kérve maradtam

Rimaszombat, 1907. október 20.

kiváló tisztelettel:

CSINTALAN JÁNOS,
városi mű és kereskedelmi kertész.

Lópokrócz és gyapjútakarók.

A **Ratkói ipari hitelszövetkezet,** mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe **Ratkón, a szövetkezet szűresapó üzletága által készült lópokrócz és gyapjútakarókat.**

Az igazgatóság.

Eladási hirdetmény.

4473. sz. — Rimaszombat r. t. város eladóvá teszi a tulajdonát tévő **Erzsébet-téri városháza épületet a beltelkét** 60000 korona kikiáltási ár mellett.

Venni szándékozók ajánlataikat, — az ajánlati összeg 10% ának a városi pénztárba történt lefizetését igazoló nyugta csatolása mellett a polgármesteri hivatalhoz folyó év **december 15-ének** d. e. 12 órájáig nyujtsák be.

Az ajánlatok feletti mindennemű döntési jog a képviselőtestületi közgyűlésnek marad fel.

Rimaszombat, 1907. október hó 14.

Dr. Kovács, polgármester.

Szoba-butorok és egy rövid zongora

a legjobb állapotban — elutazás miatt — jutányos áron eladó. — **Hol?** Megtudható e lap kiadó hivatalában. 2—*

ELADÓ HÁZ.

Rózsa-utca 8., illetve Koháry-utca 9. számú ház udvarában egy ház, a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó.

Venni szándékozók felvilágosítást e lap kiadó hivatalában nyerhetnek

Hirdetmény

mellyel közhírré tételik, hogy **Tornalja** nagyközség vásárjoga

1907. év október hó 25-ik napjának délutáni 2 óráján a községbázán tartandó árverésen 1908. év január 1-ő napjától számítandó 3 évre bérbeadatik. Kikiáltási ár 7000 korona és a kérelmezett nyolcz havi marhavásár mindegyike után 200 korona. 3—3 **Varga Boldizsár,** bíró.

Hirdetmény.

2855. sz. **Beretke** község telekkönyvének birtokszabályozás következtében foganatosított átalakítása az 1907. évi 1520 sz. igazságügyminiszteri rendelet követelményében kiegészítették, s az eljárás keretében bevont 1187 régi, 638 új helyrajzi számú „Herény pusztá” nevű ingatlanról elkészített tervezet hitelesítésére határnapul **1907. évi október hó 28-ik napján** délutáni 3 órája Beretke községbe a helyszínére kitzetetik, mely határnapon a jelzett ingatlanra nézve a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzése végett az 1886. XXIX. 1889. XXXVIII., 1891. XVI. és 1892. XXIX. törvényekben szabályozott eljárás az idézett törvényezikkek határozmányai értelmében ugyanazon határidőben foganatosítottatik.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, a kik fenti ingatlanra vonatkozólag a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitzűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, a kik fent jelzett ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bejegyzésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §§ ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedési kedvezménytől is elesnek.

Kir. Járásbíró, mint telekkönyvi hatóság Tornalján, 1907. évi szeptember hó 10-én.

Feledy, kir. járásbíró.

A putnoki fürdőt

mely igen szép völgyes helyen, szép és árnyat adó fákkal körül ültetve, a putnokiak kedvelt kiránduló helye, közel a városhoz, a szőlőktől környezve, nagy területen fekszik, — minden hozzátartozandó épületeivel és berendezésével, italmérsi joggal, — valamint a közvetlen szomszédságában fekvő 1074 négyszögöl területű, nemes szőlőfajokkal az 1901. évben betiltetett és szépen gondozott

szőlővel, 5—*

mely az elmúlt évben is már 15 hekt. finom bort adott; présel, kádakkal és egyéb edényekkel, a tulajdonos — előre haladott kora miatt — szabad kézből örök áron együtt vagy külön-külön is eladja. Venni szándékozók felvilágosítást nyerhetnek **Putnokon** a tulajdonos **Tóth Páltól,** ugyszintén Rimaszombatban e lap kiadóhivatalában is.

Kiadó lakás.

A Kobáry utca 21. (vagy Rózsa utca 20) számú házban három szoba és konyhából álló lakás **november 1-től** kiadó. — Értekezhetni: **Lévai** 1—*

Pályázat körorvosi állásra.

4263. sz. — Az 1886. évi XXII. t. cz. 82 § a alapján pályázatot hirdetek a Gömör- és Kishont t. e. vármegye rosznyói járásban **Csetnek nagyközség szék-helyivel** Berdárka, Gacsalk, Geczalfva, Kis-genes, Kisszabos, Kuntapoleza, Márkuska, Mártonháza, Nagyszabos Pétermány, Rekenyeiufalu, Rozsfallva, Restér, Sebes-patak és szabados községekből rendszeresített egészségügyi körorvosi állásra.

A körorvos javadamazása 1400 kor. törzsfizetés, 300 kor. lakbér, utitálmány az érdekeltek községektől, ezenkívül 200 kor. évi tiszteletdíj a Concordia vasgyár és bányatársulattól a csetneki és kuntapolezai vasgyártelepek látogatásáért. A körorvosi körben van ezen felül még egy nagyobb magnetis köfejtőtelep, több bányatelep, 2 vízi, 1 gőzfűrés és egy papiranyaggyár, melyekben a körorvos az orvosi teendőket végzi. A látogatási díjak egyezségileg rendezendők. Az utitálmányból a körorvos csakis a községek havonkénti látogatásának költségeit fogja fedezni.

Ezen állás f. évi **október hó 29-ik napján** d. e. 10 órakor fog Csetneken a kör székelyén, a városháza helységében az 1886-ik XXII. t. cz. 83 § a alapján megejtendő választás utján betöltetni.

Felhívom a pályázni szándékozókot, hogy az 1886. évi XXII. t. cz. 73. § a, illetve az 1876. évi XIV. t. cz. 143 § ában előirt képesítéseiket igazoló eredeti okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket a választást megelőzőleg nálam vagy pedig Csetnek nagyközség előjáróságánál nyujtsák be. A megválasztott körorvos állását f. évi november hó 1-éig tartozik elfoglalni.

Rozsnyó, 1907. évi október hó 3. án

Főszolgabíró helyett:

Maurer Oszkár, th. főszolgabíró

Hirdetmény.

A Putnoki Hitelbank R.-Társaság közhírré teszi, hogy **folyó évi október 1-től** kezdődőleg a további intézkedésig az állandóan elhelyezett betétek után

1—200 koronáig nettó $4\frac{1}{2}\%$,
201—5000 „ „ 5% ,
5000 koronán felül „ $5\frac{1}{2}\%$

a változó betéteknél pedig nettó $4\frac{1}{2}\%$ kamatot fizet.

A kamatozás a betételt követő napon kezdődik.

A tőke-kamatadót mindenkor az intézet fizeti.

Az igazgatóság

4—4

Hirdetmény.

5211 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Gömörpéterfala** község részleges tagosítás folytán a 2579/86. évi igazságügyi miniszteri rendelet értelmében készített telekkönyvi átalakítási tervezete hitelesítetteti és ezzel kapcsolatosan mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. cz., 1889. évi XXXVIII. t. cz. és 1891. évi XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz.-ben szabályozott eljárás és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosítottatik fog.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett községben **1907. évi november hó 11-én** veszi kezdetét.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen metaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttjeelött a kitzűzött napra kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb joga van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánulása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság Rimaszombatban, 1907. október 1.

3—3

Dr. Musotter, kir. tszéki bíró.